
ПРОГЛАШ

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”

кн. 1, 2012 (год. XXI), ISSN 0861–7902

ХРОНИКА

ПЪРВИ КОНГРЕС НА СЛОВАШКИТЕ СЛАВИСТИ В БРАТИСЛАВА

FIRST CONGRESS OF SLOVAK SLAVIC STUDIES IN BRATISLAVA

От 26 до 28 октомври 2011 г. в Братислава (Словакия) в Славистичния институт „Ян Станислав” към Словашката академия на науките се проведе Първият конгрес на словашките слависти на тема „Словашката славистика след 1993 г.”. В организационния комитет участваха проф. Ян Доруля, проф. Юлия Дудашова, проф. Татяна Щефановичова, проф. Александър Руткай, доц. Петер Женюх, доц. Мария Добрикова, дфн Ян Янкович, дфн Вера Гашпарикова, д-р Моймир Бенжа.

Основните цели и задачи на конгреса бяха да се направи преценка на досегашните резултати от интердисциплинарните славистични изследвания и да се очертаят възможности за по-нататъшни комплексни интердисциплинарни славистични проучвания.

Беше констатирано, че в бъдеще славистичните научни търсения в Словакия трябва да бъдат координирани, систематични и точно проектирани, защото това ще даде възможност да се покрие широк спектър от изследователски задачи, а включването на повече научни дисциплини ще изиграе стратегическа роля за представянето на значими обществени и политически теми. Езикът, историята, литературата, етнологията и културата (в рамките на славистичните проучвания) са ориентирани най-вече към връзките на словашкия език и словашката култура с другите славянски и неславянски езици.

Те трябва да представят Словакия като цялост и преди всичко като естествена и неотделима част от славянското, европейското и международното културно пространство.

Научно-изследователската и научно-координаторската дейност на словашката славистика се дължи на съвместната работа на Славистичния институт към Словашката академия на науките, Словашкия комитет на славистите и университетите, в които е застъпена славистиката.

На този конгрес бяха представени интересни доклади, чиято тематика бе свързана с актуалното състояние на словашката славистика в различните научно-изследователски и научно-педагогически институции.

В своя доклад Петер Женюх представи състоянието и перспективите на славистичните проучвания в Словашката академия на науките (която работи в тясно сътрудничество със Словашкия комитет на славистите), а Ян Доруля обърна внимание върху въпросите за институционализацията на словашката славистика и подчерта, че интегриращата функция на славистиката като научна дисциплина трябва да бъде насочена към проучването на връзките на националния език и култура с другите славянски и неславянски езици и култури.

Върху проблемите за представянето на резултатите от словашките славистични проучвания в областта на археологията се спря Александър Руткай. За славянската археология и словашката славистика говори и Татяна Шефановичова.

Емил Хорак засегна темата за особеностите на словашката славистика от южнославянски аспект и подчерта, че славянската филология трябва да бъде възприемана като неотделима част от комплексното проучване на славяните. Той допълни, че в международен контекст интердисциплинарните славистични проучвания се опират не толкова върху броя на научните специалисти, колкото върху своеобразен континуитет и традиции.

На славистичната тематика в изследванията на Езиковедския институт „Людовит Щур“ към Словашката академия на науките бе посветен докладът на Павол Жиго. Той се спря върху задачите на словашките езиковеди, работещи върху съставянето на Славянски

езиков атлас. Също така обърна внимание и върху приложението на резултатите от проучванията по словашка диалектология и съвременен словашки език в по-широк славянски контекст.

За славистичните проучвания на Прешовския университет в гр. Прешов говори Юлия Дудашова, а Мария Чижмарова, Виктория Ляшукова и Ивана Дзундова в докладите си представиха словашката украинистика и белорусистика в този университет. За перспективите на езиковедската славистика в университета „Коменски” в гр. Братислава информира Мария Добрикова и подчерта, че славистиката във висшите учебни заведения реагира най-вече на нуждите на практиката, затова по отношение на научно-педагогическия потенциал в момента се търсят възможности за прилагане на по-широка славистична тематика. За включването на езиковедските славистични проучвания и в контекста на русистиката говори Юрай Ванко от университета „Константин Философ” в гр. Нитра.

Една голяма част от докладите на конгреса бяха посветени на изследванията по словашка (и славянска) етнология и фолклористика. Вера Гашпарикова говори за списанието „Slovenská folkloristika“, което излиза от 1988 г. с подкрепата на Словашкия комитет на славистите, Зузана Профантова представи перспективите на славянската фолклористика, Моймир Бенжа обърна внимание върху публикациите и изследванията по словашка етнология. Хана Хлошкова и Магдалена Парикова представиха Катедрата по етнология и културна антропология към университета „Коменски” и обърнаха внимание върху факта, че в Словакия излиза сборникът „Ethnologia Slavica“, който от 1993 г. има ново заглавие „Ethnologia Slovaca et Slavica“. Хана Урбанцова представи славистичния аспект на словашката етномузикология.

На конгреса бяха изнесени и няколко доклада от областта на литературоведската славистика, например на Дана Хучкова и Олга Ванекова, озаглавен „Словашката литературоведска славистика след 1990 г.“, на Йозеф Хвишч „Литературоведската славистика в университета „Коменски” след 1990 г.“

За състоянието и перспективите на словашката славистика, отразени на страниците на списанието „Slavica Slovaca“, издание на

Славистичния институт „Ян Станислав“ и Словашкия комитет на славистите, говори Катарина Женюхова.

Участниците в Първия конгрес на словашките слависти имаха възможност да се запознаят и с няколко доклада под формата на постери. Например на: Вера Жемберова „Литературоведската сло-вакистика в славистичните проучвания на деветдесетте години“, Ян Мойдиш „Словашкият въпрос в произведенията на френските сла-висти от края на 19. и началото на 20. век“, Владислав Грешлик „История на проучванията на иконите в Словакия“, Рената Хлавата „Концепцията за историзма в контекста на словашките литерату-роведски проучвания“, Адриана Ференчикова „Словообразователната тематика в 4. том на лексикално-словобразователната серия Сла-вянски езиков атлас (Селско стопанство)“, Йозеф Сипко „Асоциа-тивните тестове като лингвокултурологичен когнитивен източник“, Аделаида Мезеиова „Темата за „рекурса“ в писмата на Ян Колар от 40-те години на 19. век“, Зузана Молиторисова „Проучване на съ-временното състояние на годишните обичаи у гръкокатолиците в източна Словакия“.

Като обобщение относно работата на Първия конгрес на сло-вашките слависти могат да се направят няколко заключения. Приоритет на словашката славистика е интердисциплинарният модел на изследванията и представянето на резултатите от тях както в местен, така и в международен план. Трябва да има комплексен поглед върху словашкия език и култура, който да бъде свързан както със сла-вянски, така и с неславянски контекст. Това ще даде възможност словашко-славянските и словашко-неславянските връзки да бъдат идентифицирани и интерпретирани в рамките на европейската култура и цивилизация.

Даниела Константинова